

Thorndahl (FP):

Vi ved, at en stadig stigende del af vort samfunds ressourcer administreres af vore kommuner. Det kommunale forbrug er i dag simpelt hen samfundets største udgiftsområde, endda helt uden konkurrence. Fremskridtspartiet har for længst advaret imod den helt ukontrollerede og eksplosive vækst i de kommunale udgifter, ligesom vi fra partiets start har baseret vor økonomiske politik på et offentligt totalbudget sektor for sektor. Denne tankegang og fremgangsmåde har regeringen, først og fremmest vel finansministeren, nu omsider overtaget, og det vil vi da gerne i denne forbindelse rose regeringen for. Det er også omsider gået op for regeringen, at landets økonomiske problemer ikke kan løses, medmindre kommunernes ressourcerforbrug bringes under kontrol.

Den lovbooket, vi har til anden behandling her i dag, er først og fremmest baseret på statstilskud af størrelsesordenen knap 20 mia kr. og et kommunalt udligningssystem, som formentlig flytter omkring 10-15 mia kr. fra de mere velstillede kommuner til de mindre velstillede kommuner. Lovkompleksets grundlag udgør derfor en væsentlig del af kommunernes økonomi.

Vi har ikke under førstebehandlingen drøftet de foreslåede ændringer i denne sammenhæng. Man kan vel skønsomt antage, at de af ministeren foreslåede ændringer vil medføre, at der overføres omkring 1 mia kr. yderligere fra de mere velstillede kommuner til de mindre velstillede, dels som følge af reduktionen i tilskud, dels som følge af den forstærkede udligning. Virkningen af denne milliardoverførsel vil med meget stor sikkerhed indebære en tilsvarende aktivitetsudvidelse i de kommuner, hvis økonomi forbedres, medens aktivitetsniveauet med samme sandsynlighed vil blive fastholdt i de kommuner, hvis forhold forringes. Resultatet af disse 5 lovforslag vil derfor givet blive en samlet kommunal skatteforhøjelse på omkring 1 mia kr. alene af denne grund. Det er en forhøjelse, der, så vidt jeg kan skønne, går stik imod de synspunkter, som ledende politikere fra regeringspartierne gennem de sidste måneder er fremkommet med, og stik imod de konklusioner, der kan drages af finansministeriets budgetredegørelse af 1979.

Som jeg fremhævede under førstebehandlingen, var den gennemsnitlige kommunale udskrivningsprocent i 1970 15,5, medens vi vel kan forvente en gennemsnitlig udskrivningsprocent på omkring 27-28 i 1980. Udskrivningsprocenten er således over en 10-årig periode vokset med godt 1 pct. om året svarende til en samlet forringelse af gennemsnitsfamiliens forhold i dag på et sted mellem 12.000 og 13.000 kr. over den 10-årige periode fra 1970 til 1980 som følge af den kommunale vækst i skatteudskrivningen.

Denne stærke vækst i kommunernes beskatning har kun været brudt 2 gange i denne tiårsperiode, nemlig i 1974, hvor skatteprocenten faldt med 2, og i 1978, hvor procenten ikke steg, men svarede nøjagtigt til beskatningen i 1977. Der var kommunalvalg både i 1974 og i 1978. Ministeren er ærlig nok - det vil jeg gerne komplimentere ministeren for - til at erkende, at en væsentlig del af forklaringen på, hvorfor kommunernes skatteudskrivning i 1974 og i 1978 var usædvanlig lav i forhold til udviklingen i øvrigt, var, at der netop var kommunalvalg i disse år. I betragtning af, at vi jo ustandselig fra kommunalpolitisk hold hører, at de kommunale udgifter er løvbundne, og at de kommunale skattestigninger stort set er dikteret her fra Christiansborg, så er det velgørende at konstatere, at man, når det drejer sig om at sikre genvalg af kommunalbestyrelsesmedlemmer, faktisk er i stand til at økonomisere med samfundets ressourcer.

Jeg synes, at disse kendsgerninger samlet viser, at kommunalbestyrelsernes økonomiske politik og budgettering generelt set ikke kan karakteriseres som lødig. Den kolossale vækst i de kommunale udgifter mellem valgårene skyldes efter min bedømmelse i det væsentlige de enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmers jagt på nye vælgere, som man forsøger at købe med andre skatteyderes midler. Det kan dreje sig om idrætshaller, plejehjem, nye dagsinstitutioner. Kommunernes økonomiske politik opfatter jeg desværre som ren overbudspolitik, der kan føre frem til et borgmesterembede for den, der i den henseende er mest smart.

Jeg finder det særdeles påfaldende, at en række kommunalbestyrelsesmedlemmer, der har været kvikke nok til at fornemme, hvorfra vinden nu blæser, nu begynder at opfordre vælgerne til at opføre med at kræve ind